

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 208/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovvej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresnej prokuratúry Košice II č. k. 4 P v 594/17/8803-60 z 15. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou

JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 4 Pv 594/17/8803-60 z 15. januára 2020 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal orgánom činným v trestnom konaní 16. septembra 2017 trestné oznámenie na svoju manželku z dôvodu fyzického útoku na jeho osobu. Uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice, Obvodného oddelenia Policajného zboru Košice-Juh (ďalej len „policajť“) zo 14. októbra 2017 bola podľa § 197 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) označená vec odovzdaná Okresnému úradu v Košiciach na prejednanie priestupku. Na základe uplatnenej sťažnosti sťažovateľa bolo predmetné rozhodnutie policajta uznesením okresnej prokuratúry z 15. novembra 2017 zrušené a podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku policajtovi uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Následne uznesením policajta zo 6. decembra 2017 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Uznesením policajta z 18. novembra 2019 však bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 Trestného poriadku trestné stíhanie zastavené s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom a súčasne nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažnosť sťažovateľa, ktorú proti tomuto uzneseniu podal, bola namietaným uznesením okresnej prokuratúry podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá pre jej nedôvodnosť.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podrobne popisuje chronologický priebeh vedeného trestného konania aj jednotlivé skutkové okolnosti vyšetrovanej veci. V prvom rade dôvodí, že namietané uznesenie okresnej prokuratúry je výsledkom postupu, ktorý nie je súladný s právnou úpravou, v čom vidí porušenie princípu spravodlivosti zakotveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ v tomto smere konkretizuje a uvádza,

že uzneseniu policajta z 18. novembra 2019, ktorým bolo vedené trestné stíhanie zastavené, predchádzal pokyn dozor konajúceho prokurátora okresnej prokuratúry, v ktorom tento uviedol, že ďalšie dokazovanie vo vedenom trestnom stíhaní nie je potrebné. V nadväznosti na to poukazuje sťažovateľ na § 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, podľa ktorého ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie policajt prokurátorovi, ktorý vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, a ak ide o sťažnosť proti uzneseniu, ku ktorému tento prokurátor dal súhlas alebo pokyn, jeho prostredníctvom nadriadenému prokurátorovi. Sťažovateľ sa domnieva, že v jeho prípade malo byť aplikované toto ustanovenie Trestného poriadku v tej svojej časti, kde o sťažnosti podanej proti uzneseniu policajta rozhoduje prokurátor nadriadený prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní. Sťažovateľ totiž stotožňuje pokyn, v ktorom dozor konajúci prokurátor uviedol, že ďalšie dokazovanie vo veci nepovažuje za potrebné s pokynom, ktorý predpokladá dotknuté ustanovenie Trestného poriadku, inými slovami, že v skutočnosti svojím obsahom predstavoval predmetný pokyn dozor konajúceho prokurátora pokyn na vydanie uznesenia o zastavení trestného stíhania. Na základe uvedeného prezentuje sťažovateľ stanovisko, podľa ktorého o jeho sťažnosti rozhodol prokurátor, ktorý bol v zmysle citovaného ustanovenia Trestného poriadku z rozhodovania vylúčený. V takomto postupe vidí sťažovateľ odňatie prostriedku nápravy, ktorý mu Trestný poriadok zaručuje.

4. Ďalším ťažiskom argumentácie ústavnej sťažnosti sú výhrady sťažovateľa k dôkaznému procesu vyšetrovania, keď podľa sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní odmietli vykonať ním navrhovaný dôkaz na podporu sťažovateľovej skutkovej verzie vyšetrovaného skutku, resp. dôkaz, vykonanie ktorého bolo podľa jeho názoru potrebné v záujme zistenia skutkového stavu nevyhnutného pre rozhodnutie. Odmietnutie vykonania predmetného dôkazu, a to rekonštrukcie na mieste činu nebolo podľa názoru sťažovateľa zo strany orgánov činných v trestnom konaní náležité a logicky vysvetlené. Sťažovateľ sa navyše domnieva, že v jeho prípade malo alternatívne dôjsť aspoň k postúpeniu veci na prejedanie priestupku.

5. Sťažovateľ, vychádzajúc z prezentovanej argumentácie, formuluje stanovisko, že v jeho právnej veci bol postup orgánov činných v trestnom konaní pri interpretácii a aplikácii trestnoprávnych noriem poznačený hrubou svojvôľou, v čom vidí porušenie všetkých svojich označených práv.

6. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením okresnej prokuratúry, predmetné uznesenie zrušil a vrátil vec sťažovateľa okresnej prokuratúre na ďalšie konanie a rozhodnutie, zakázal okresnej prokuratúre pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v ustanovení § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom a jeho závery

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich označených práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom namietaným uznesením okresnej prokuratúry, ktorým bola potvrdená správnosť postupu policajta, ktorý zastavil sťažovateľom iniciované trestné stíhanie.

12. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

13. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry uviedol, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00).

14. Ústavný súd tiež vyslovil, že «Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre.» (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00).

15. Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na „trestnom obvinení“ inej osoby) poškodenému nevyplýva v trestnom konaní právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti niekomu (pozri rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vec *Helmers v. Švédsko* z 29. 10. 1991, § 29; vec *Perez v. France* z 12. 2. 2004, § 70).

16. Keďže právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, k porušeniu týchto práv namietaným uznesením okresnej prokuratúry vo veci trestného oznámenia sťažovateľa o podozrení zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného poriadku nemohlo dôjsť.

17. Ústavný súd si je vedomý, že sa v minulosti v niektorých prípadoch odklonil od tejto štandardnej doktríny, podľa ktorej trestné konanie predstavuje vzťah medzi páchatelom a štátom a ústava negarantuje právo tretej osoby, aby iná osoba bola stíhaná a odsúdená. Avšak treba zároveň povedať, že k dôslednému preskúmaniu výsledkov realizovanej trestnoprávnej ochrany pristúpil vo výnimočných prípadoch vzťahujúcich sa na akty dotýkajúce sa telesnej a duševnej integrity jedinca a ďalších základných hodnôt a esenciálnych aspektov súkromného života (pozri napr. III. ÚS 194/06), predovšetkým v prípadoch najzávažnejších trestných činov, ktoré sú svojou povahou spôsobilé zasiahnuť do práva na ľudskú dôstojnosť a do osobnostných práv jednotlivcov, napr. trestný čin obchodovania s ľuďmi (pozri napr. nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 759/2017 z 5. februára 2019).

18. V prípade sťažovateľa však o takto závažný prípad nejde, preto podľa ústavného súdu by o porušení už označených práv sťažovateľa bolo možné uvažovať len za okolností, že by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľa pozornosť, ktorú vyžaduje zákon.

19. Opierajúc sa o uvedené východiská, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

20. V odôvodnení namietaného uznesenia okresnej prokuratúry dozorujúci prokurátor v prvom rade interpretoval § 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, ktorého nerešpektovanie sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta. V odôvodnení rozhodnutia okresnej prokuratúry je jasne vysvetlené, že o sťažnosti proti uzneseniu policajta rozhoduje prokurátor nadriadený dozor vykonávajúcemu prokurátorovi iba v prípade, ak sťažnosť smeruje proti uzneseniu, ku ktorému dal dozorujúci prokurátor pokyn alebo súhlas, čo však nebol prípad sťažovateľa, keďže inkriminovaným pokynom nebolo policajtovi uložené vydať uznesenie o zastavení trestného stíhania, iba mu bola určená lehota k vydaniu rozhodnutia a súčasne obsahoval pokyn konštatovanie prokurátora, že ďalšie dokazovanie vo veci nepovažuje za potrebné. S odkazom na znenie citovaného ustanovenia Trestného poriadku je ústavný súd toho názoru, že je na prvý pohľad celkom zrejmé, že okresnou prokuratúrou prezentovaná interpretácia dotknutého ustanovenia Trestného poriadku plne konvenuje obsahu a zmyslu predmetného ustanovenia a nijako ho neobchádza. Z obsahu právnej úpravy týkajúcej sa dozoru prokurátora nad zákonnosťou prípravného konania totiž celkom jasne vyplýva, že k oprávneniam dozorujúceho prokurátora patrí okrem iných aj korekcia rozsahu dokazovania [pozri § 230 ods. 2 písm. d) Trestného poriadku], ktorú zásadne nemožno stotožniť s pokynom prokurátora k vydaniu uznesenia.

21. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa k hodnoteniu a rozsahu vykonaného dokazovania, prokurátor v odôvodnení namietaného uznesenia uviedol, že sa pribratý znalec v znaleckom posudku vyjadril, že na základe charakteru a typu rán nie je možné určiť, či k ich vzniku došlo spôsobom opísaným poškodeným (sťažovateľom) alebo spôsobom, ktorý opísala svedkyňa (manželka sťažovateľa). Prokurátor tak konštatoval,

že dokazovaním nebola zistená žiadna rozhodná skutočnosť, z ktorej by bolo zrejmé, že manželka sťažovateľa mohla predpokladať, že poškodený zareaguje opísaným spôsobom – nastavením ľavej ruky, v dôsledku čoho dôjde zavretím dverí k jeho poraneniu. Ďalej tiež prokurátor uviedol, že nedbanlivosť predpokladaná priestupkovým zákonom nebola rovnako u manželky sťažovateľa preukázaná, pretože z okolností veci vyplýva, že manželka sťažovateľa nemohla ani pri najväčšej miere opatrnosti predvídať konanie sťažovateľa, spočívajúce v nastavení jeho ruky tak, ako to sťažovateľ vo svojej výpovedi opisuje. Vzhľadom na uvedené neexistoval podľa názoru prokurátora dôvod na procesný postup podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku – postúpenie veci na prejednanie priestupku. Vo vzťahu k návrhu sťažovateľa na vykonanie rekonštrukcie, ktorému nebolo zo strany policajta vyhovené a v čom videl sťažovateľ porušenie zásady náležitého zistenia skutkového stavu, prokurátor interpretoval § 159 ods. 1 Trestného poriadku a stotožnil sa so stanoviskom policajta, ktorý uplatnenie vyšetrovacích metód, ako je rekonštrukcia trestného činu, previerka na mieste činu alebo pokus na mieste činu, považoval v stave, keď miesto skutku nebolo v aktuálnom čase zdokumentované (keďže bolo upratané užívateľom obydlia), za neúčelné.

22. Vychádzajúc z informácií, uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, je ústavný súd toho názoru, že okresná prokuratúra v namietanom uznesení venovala trestnému oznámeniu sťažovateľa náležitú pozornosť, pričom opodstatnenosť hlavnej námietky sťažovateľa o porušení zásady náležitého zistenia skutkového stavu nevykonaním rekonštrukcie na mieste skutku orgány činné v trestnom konaní spochybnili náležitou a zároveň logickou argumentáciou (črepiny, ktoré by teoreticky mohli vypovedať o spôsobe a intenzite nárazu sťažovateľa na sklenenú výplň dverí boli definitívne odstránene a miesto skutku sa tak stalo celkom nepoužiteľným pre vykonanie rekonštrukcie).

23. Ústavný súd tak dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci konajúcej okresnej prokuratúry v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom všetkých sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, preto sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. S ohľadom na uvedené bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu